

Բանահավաք՝ Արուսյակ Հովսեփյան (ռոմանոյի ուսանողուհի):

Բանասաց՝ Աբալյան Ռոմելլա Արթուրի, 27.09.2001 Արցախ, Հաղրուրթ: Ներկայիս բնակավայրը Արարատի մարզ Մասիս քաղաք: Կրթությունը՝ ԵՊՀ ԼՄՀ, հեռախոսահամար 098550177

Հուշապատում Հաղրուրթից¹

1. Հետաքրքիր մանկություն եմ ունեցել Հաղրուրթում, հաճախել եմ տարբեր խմբակներ՝ պար, երաժշտական դպրոց, ուլունքագործության: Հայրիկս արմատներով Հաղրուրթի Ուխտաձոր գյուղից էր, բայց ես ծնվել ու մեծացել եմ Հաղրուրթում:

2. Հաղրուրթի Թող գյուղում **Մելիք Եզանի ապարանքն** էր գտնվում, որտեղ ամեն տարի նշվում էր Արցախցիների ամենասիրելի տոներից մեկը՝ գինու փառատոնը: Մելիք Եզանը եղել է Դիզակ շրջանի (որը այժմ կոչվում է Հաղրուրթ) պատգամավոր: Ես ինքս շատ անգամ եղել եմ Մելիք Եզանի ապարանքում, որի պատերի հայկական փորագրություններից ներկայիս բնակիչները կարող են հասկանալ, թե իրականում ում է պատկանում այդ հողը!

3. Հաղրուրթը 4 կողմից լեռներով պատված քաղաք է, որտեղ կան բազմաթիվ հետաքրքիր անվանումներով թաղամասեր, այդ թվում՝ ռուսական: Քանի որ ժամանակին ռուսական բանակ կար Արցախում, մենք ունեինք թաղամաս **«Отряд», «Финская улица», «Девятый»:**

4. Հաղրուրթի ամենասիրելի վայրը, որը դեռ մանկուց գրավել էր իմ սիրտը՝ **Դիզափայտ լեռն** էր, որի գագաթին գտնվում է **Կատարո վանքը:** Այդ վանքը այցելող մարդկանց բոլոր երազանքները կատարվում էին, ավստոս մեզանից ոչ մեկ չէր մտածել պահել երազանք, որ այն միշտ մերը մնա, մենք միշտ մտածում էինք, որ այն, ինչ ունենք մերն է ու մնալու է միայն մերը: Հիմա մեր ամենամեծ երազանքն է հետ գնալ ու նորից հայկական շունչ հաղորդել այն սրբավայրին, որը ժամանակին բոլորիս երազանքները իրականություն էր դարձնում:

¹ **Բանահավաք՝** Արուսյակ Հովսեփյան (ռոմանոյի ուսանողուհի): **Բանասաց՝** Աբալյան Ռոմելլա Արթուրի, 27.09.2001 Արցախ, Հաղրուրթ: Ներկայիս բնակավայրը Արարատի մարզ Մասիս քաղաք: Կրթությունը՝ ԵՊՀ ԼՄՀ, հեռախոսահամար 098550177

5. Հաղորդում անհաշվելի քանակով եկեղեցիներ կային. Ամենամոտ երկու եկեղեցին եղել է **Սպիտակ Խաչն** ու **Ժամեն տոռը**: Ամեն կիրակի եւ ու ընկերուհիս գնում էինք եկեղեցի. Հիշում եմ վերջին զանգիս օրը վերջին անգամ էի գնացել Արցախում եկեղեցի ու հիմա, երբ այստեղ մոտենում եմ եկեղեցու դռանը ներս մտնելու նպատակով, սիրտս սկսում է արագ զարկել:

6. Դիզափայտ լեռան լանջերին աճում էին շատ գեղեցիկ ու էնդեմիկ ծաղիկներ, որոնցով պատրաստված թեյը անմահական համ ուներ, բայց ամենաշատը համեղ էր **ուրցը**, որը ինքս էի հավաքում ու Կատարո վանքի մոտ <<camovar>> -ով եփում ու խմում: Դա երևի 22 տարվա մեջ խմած ամենահամեղ թեյն էր:

7. Կենդանիներ շատ եմ սիրում, եւ ու քեռուս տղան **խասկի** ցեղատեսակի շուն էինք պահում՝ անունը Բարոն: Նա ինձ սովորեցրեց չվախենալ շներից ու համոզեց սիրել իրեն: Շատ էի կապվել Բարոնի հետ, դպրոցն ավարտելուց, երբ եկա Երևան, Բարոնը մնաց եղբորս մոտ: Կյանքում չէի մտածի, որ վերջին անգամ եմ տեսնում շունիկիս. Առավոտյան, մինչև Երևան ճանապարհվելս իրեն էի տեսել ամենավերջինը: Այդ ամառ քեռիս Բարոնին տարել էր ֆերմա, որը մոտ էր Դիզակ լեռանը, ու երբ սկսվեց պատերազմ, մեր շունիկին փրկել չհասցրեցին: Նա մնաց, որ հսկի Կատարո վանքը... այդպես էինք եւ ու եղբայրս մեզ հանգստացնում:

8. Տեղի հայտնի ու շատ լավ մարդկանցից էր Արթուր Մկրտչյանը: Նա ինձ և հաղորդիչների համար հերոս է: Նա ԱՀ գերագույն խորհրդի առաջին նախագահն է, ու նա ևս Ուխտաձոր գյուղից է, սովորել է ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետում: Արթուր Մկրտչյանը շատ մեծ դեր ուներ Արցախյան պատերազմի ժամանակ: Որպես ԱՀ առաջին դեմք, չնայած երիտասարդ լինելուն, շատ ճարպիկ և խելացի որոշումներով կարողանում էր բարդ հարցերին լուծում տալ, ինչը շատ կարևոր էր այդ ժամանակ Արցախի պատմության համար: